

Integrarea în școala de masă a copiilor cu cerințe educative speciale

Conceptul de "cerințe educaționale speciale"

-reprezintă o categorie macro care include în sine toate dificultățile de învățare posibile ale elevilor, atât situațiile considerate în mod tradițional ca handicap (mental, fizic, senzorial), cât și cele referitoare la învățarea specifică, cum ar fi dislexia, tulburări de deficit de atenție sau alte situații de comportament, probleme psihologice, relaționale, context socio-cultural și dezavantaje lingvistice.

Copiii cu Cerinte Educative Speciale

Se constată că mulți elevi au eșecuri școlare, datorită limitării în prelucrarea anumitor tipuri de informații, ceea ce deterimină diverse dificultăți: lipsa organizării, socializare dificilă, predispunere la accidente, adaptare dificilă la schimbări, hiperactivitate sau letargie, lipsa atenției. Deși au aptitudini pentru anumite domenii, acești elevi au randament inegal și deseori nu pot fi încadrați în clase obișnuite.

Caracteristici ale elevilor cu CES:

-le lipseste deseori maturitatea și au un comportament narcisist și egocentric.

-deseori, ei sunt speriați de școala, dar colegii îi pot ajuta sa depășească această frica.

-au capacitatea de a înțelege, dar le lipsește cea de a reda cele știute.

-uneori sunt copleșiți de sarcinile pe care trebuie să le execute.

Ei pot ști să rezolve o problemă, dar nu o pot rezolva practic.

Tipologii CES

Tulburările din spectrul autist- reprezintă o categorie generică folosită pentru a descrie elevii care au în comun o serie de dificultăți ce afectează comunicarea, relațiile și imaginația.

Elevul cu tulburări din spectrul autist nu va reacționa ca și ceilalți elevi, nu va căuta să intre în contact cu alți elevi sau să ia parte la activități, ci va deveni anxios când nu se respectă rutina și abordările organizate ale procesului de învățare.

Sindromul Asperger este considerat o formă de autism care afectează elevii în moduri diferite de la un caz la altul. Dificultățile cu care se poate confrunta un astfel de elev se pot raporta la:

- ◆ comunicarea socială - limbajul folosit e formal, limitat, redundant, interpretează ceea ce i se spune literal, fapt ce creează probleme
- ◆ interacțiunea socială - elevul întâmpină dificultăți serioase în a intra în relație cu ceilalți
- ◆ imaginația – elevii au o gamă restrânsă de interese, uneori numai unul, care devine o obsesie.

◆ încrederea în rutină – elevii se bazează foarte mult pe rutină, preferă să urmeze zilnic același drum spre școală, atingând anumite obiecte în timp ce merg.

◆ încrederea în rutină – elevii se bazează foarte mult pe rutină, preferă să urmeze zilnic același drum spre școală, atingând anumite obiecte în timp ce merg.

Elevii cu sindrom Asperger preferă rutina și devin anxioși dacă aceasta se schimbă. Lipsa de empatie, de îndemânare, stângăcia le creează dificultăți în înțelegerea și rezolvarea corectă a sarcinilor școlare, dar pot avea o memorie neobișnuit de precisă în privința detaliilor, a faptelor și a cifrelor.

Sindromul Down - apar dificultăți în planul operațiilor gândirii și în modul de aplicare a cunoștințelor în situații noi: putere de concentrare scăzută, dificultăți de ordonare, ritm scăzut al achizițiilor școlare, abilități motrice reduse, probleme de comunicare și limbaj.

Dificultăți de vorbire, limbaj și comunicare - elevii pot prezenta adesea un comportament dificil, urmărind cu greutate limbajul vorbit. Tipologia lor poate fi caracterizată de:

- ◆ dificultăți privind atenția și ascultarea – pot fi ușor distrași și par mai interesați de sunetele și activitățile din afara clasei decât de ceea ce li se spune direct, pot fi mai interesați de activitățile vizuale decât de cele auditive, este posibil să nu audă sunete, cuvinte sau fragmente de frază astfel încât să nu poată surprinde tot înțelesul, instrucțiunile vorbite care conțin prea multe informații deodată le pot provoca mari probleme;
- ◆ memorie slabă în ceea ce privește sunetele, cuvintele sau expresiile;
- ◆ dau dovadă de insecuritate și anxietate emoțională, de înțelegere și exprimare a limbajului, de adaptare la schimbările solicitate de secvențele lecției, de distingere a informațiilor relevante de cele irelevante.

Dislexia - cei mai frecvenți indicatori ai dislexiei sunt:

- ◆ persistența dificultăților de citire, în pofida ajutorului suplimentar, ca descifrarea cuvintelor noi, greșeli la citire, săritul peste rânduri, cuvinte tipărite care devin neclare sau “ se mișcă”;
- ◆ dificultăți persistente la scriere, cuvinte transcrise care sunt departe de ortografia normală, ortografieri eronate, imposibilitatea de a-și aminti cum se scrie cuvântul în momentul în care învață în același mod și ritm cu colegii de clasă normali;
- ◆ greșeli la copiere, ștersături frecvente, scris de mână dezordonat sau laborios;
- ◆ probleme în reamintirea instrucțiunilor, mesajelor, numerelor, evenimentelor sau perceperea greșită a acestora;
- ◆ dificultăți în aprecierea orei sau a duratei evenimentelor folosind cadranul ceasului;
- ◆ probleme de organizare și planificare, de ordonare a lucrurilor, sărirea unor etape.

În cazul elevilor cu **probleme de comportament** se pot distinge trei tipuri de dificultăți:

- ◆ nivel scăzut – comportament neadecvat, întâlnit de obicei în clasă, ca intervențiile inoportune și întreruperea celorlalți;
- ◆ nivel mediu – comportament provocator, care poate fi întâlnit și în clasă, dar și în afara ei, ca strigatul, cearta cu profesorii, intimidarea celorlalți elevi;
- ◆ nivel ridicat – comportament distructiv accentuat, ca sfidarea, hărțuiala, agresiunea și violența.

Un climat cald, înțelegător, creat de familie și școală, împreună cu o terapie și educație personalizată, îi creează copilului cu CES o bază solidă de dezvoltare, putându-se preveni, în acest mod, tulburările emoționale și de comportament.

Personalități

care s-au deosebit prin
aptitudinile lor:

Hans Christian Andersen (1805-1875)

Acest cunoscut scriitor danez, autor al unor povesti ca "Ratusca cea urata", "Craiasa zapezilor" sau "Mica sirena", era predispus in copilarie la accese de plans ciudate, fiind si usor efeminat. Potrivit jurnalelor lui, avea tendinta de a tanji dupa persoane inaccesibile (atat femei, cat si barbati).

Iar cei care au analizat povestile lui considera ca acestea par a indica o revolta interioara profunda, el descriind adesea personaje bizare sau gresit intelese, care nu erau mereu suficient de norocoase pentru a gasi mantuirea. Expertii sunt de parere ca ar fi putut suferi de autism.

Lewis Carroll (1832-1898)

Nascut Charles Lutwidge Dodgson, Lewis Carroll este cunoscut in special pentru opera "Alice in Tara Minunilor", desi s-a remarcat si in alte domenii in afara literaturii, cum ar fi matematica.

Avea dificultati de vorbire, era balbait mai exact, fapt care i-a amplificat problemele legate de abilitatile sociale. Avea insa o minte foarte agera la matematica si a fost chiar un mic inventator.

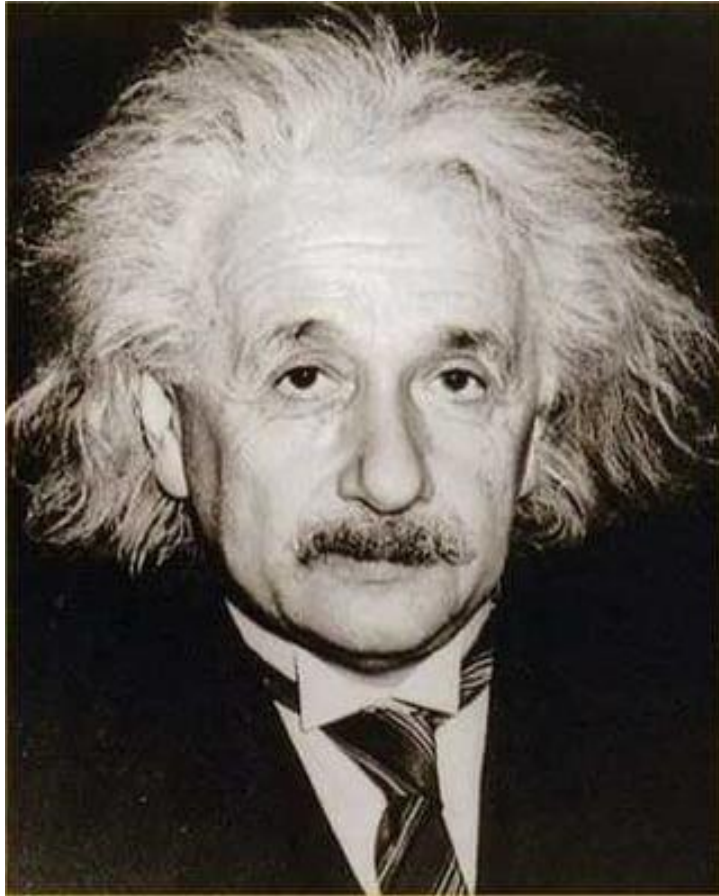
Desi a avut si cativa prieteni adulti, se pare ca prefera mai mult compania copiilor, poate pentru ca era mai usor de interactionat cu ei. Si in privinta acestuia exista banuiala ca ar fi suferit de o afectiune din spectrul autist.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Poate cel mai mare compozitor al tuturor timpurilor, Mozart era un muzician desavarsit inca din copilarie, de la 4-5 ani. In adolescenta era deja considerat un geniu, castigandu-si notorietatea, fapt care i-a scos la iveala insa si problemele de concentrare (simptom intalnit adesea la pacientii autisti, dar nu numai), desi era foarte activ din punct de vedere social si pareca ca ii displace sa petreaca timp singur (aspecte care nu au tangente cu autismul).

Multi autisti, inasa, care sunt adesea sensibili la sunete, devin foarte receptivi la muzica lui Mozart, atat de receptivi incat aceasta este folosita in terapie.

Albert Einstein (1879-1955)

Einstein este unul dintre cei mai inteligenti oameni din istorie, care a avut contributii foarte importante in fizica, dar se crede ca ar fi avut sindromul Asperger. Dupa moartea sotiei sale a devenit aproape complet dezinteresat de aspectul lui fizic (parul lui valvoi era celebru) - trasatura care a starnit comentarii pe atunci, cand formalitatile erau mult mai importante decat acum.

Dintre posibilele **soluții de integrare școlară a elevilor cu deficiențe mentale ușoare**, pot fi enumerate următoarele:

- Organizarea clasei pe centre de interes, caz în care cadrele didactice pun la dispoziție un sortiment bogat de materiale care să permită alternarea stilurilor de învățare și a aptitudinilor de dezvoltare.
- Promovarea interacțiunilor sociale, caz în care cadrele didactice trebuie să se implice în promovarea interacțiunilor dintre elevii clasei și să ofere variate ocazii în care aceștia să comunice între ei, să relaționeze și să coopereze la rezolvarea unor situații diverse de învățare.

- Utilizarea unor strategii de grupare diferită, caz în care, de-a lungul unei zile de școală cadrele didactice planifică activități prin care le oferă elevilor ocazia să lucreze în grupuri, în perechi sau individual și asigură un feedback prompt și consecvent.
- Facilitarea dezvoltării sociale și emoționale, caz în care cadrele didactice au rolul de a crea o ambianță emoțională care să stimuleze sentimentul de siguranță și să valorizeze reușitele elevilor, ca mecanism de întărire a motivației acestora pentru participarea la activitățile didactice, știut fiind faptul că elevii învață cel mai bine atunci când se simt în siguranță și obțin succese în activitățile școlare.

Bibliografie:

- Badea, E., Caracterizarea dinamică a copilului și adolescentului de la 3 la 18 ani, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993
- Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, strategii și stiluri, Editura Aramis, București, 2002
- Gherguț A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Editura Polirom Iași, 2001